

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Item exemplo Ægidij Remensis Archiepiscopi. Magni præterea momenti est exemplum illud ad probandam auctoritatem regiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

sticos in causis Episcoporum & Clericorum. quod jus approbatum est in canone Africano centesimo quarto, qui extat in collectio-

ne canonum quæ tum in usum recepta erat in Gallia. Præterea, nota illis erat Valentini-
niani III. constitutio, quæ extat in Codice Theodosiano, qua Patroclum Metropolitanum Arelatensem delegavit anno ccccxxv. ad judicandos nonnullos Episcopos Galliarum qui Pelagij hæresim fovebant. *Diversos verò Episcopos, inquit, nefarium Pelagiani & Celestiani dogmatis errorem sequentes per Patroclum sacrosanctæ legis antistitem præcipimus conveniri.*

IV. Sanè Novella cxxiii. Imperatoris Iustiniani non solum admittit praxim illam, ut Imperatori liceat cujuslibet causæ cognitionem Episcopo delegare, sed etiam judicium appellationis Principi reservat in capite quarto. Id autem Gregorius magnus approbat lib. ii. epist. vii. in qua mentionem facit accusationis adversùs Hadrianum Episcopum Thebanum in Thessalia, cujus cognitionem Mauritius Imperator delegavit Joanni Metropolitanò Larissæ civitatis, tum etiam judicij absolutionis ab Imperatore lati post appellationem in gratiam Episcopi damnati.

V. Non displicuit Pontificibus Romanis Regum nostrorum consuetudo, qui iudices dabant Episcopis, modò tales darentur quibus objici incomperentia non posset. Nam si competentes non essent, tum poterant Pontifices expostulare de hoc facto, quemadmodum usurpatum est à Pelagio primo Papa. Expostulavit is anno dlvii. cum Childeberto Rege quòd causam Sapaudi Metropolitanò Arelatensis & Primatis Galliarum delegasset Episcopo cuidam qui dignitate inferior erat Sapaudo. *In judicium sequentis civitatis Episcopi, inquit Pelagius ad Childebertum scribens, quod nulla ecclesiastica lege vel ratione conceditur, judicandum jubereis occurrere; ut ipso de conculcato loci sui prejudicio conquerente, illum qui usurpavit necesse sit de illicita præsumptione culpari.* Synodus verò quæ convenit ad iudicandam causam Prætextati Episcopi Rothomagensis, à Rege Chilperico convocata fuit. Itémque ea à Rege convocata est in qua Gregorius Turonensis expurgavit calumniam sibi impactam, quasi probrosa adversùs Reginam Fredegundem verba dixisset. *Rex arcessitis regni sui Episcopis, causam justè diligentèr inquiri.*

VI. Rursum ex relatione eorum quæ gesta sunt adversùs Salonium & Sagittarium colligitur reos ab Episcopis fuisse damnato juxta auctoritatem quam ipsis tribuunt

canones. Tum dejectos provocasse ad Summum Pontificem, quemadmodum constituerat Concilium Sardicense. Attamen egressi regno aulos non esse absque permisso Principis. Ex quo loco colligitur vetustas hujus regij juris, quo Episcopi tenentur ad impetrandam à Rege licentiam exeundi, etiamsi Romam proficisci velint. Abeundi autem potestatem illis facit Guntramnus. Cùm verò nullus accusator Romæ adesset qui reos coràm convinceret, eos Ioannes III. Pontifex Romanus restitui jussit suis Ecclesiis. In quo nihil iniquum à Pontifice statutum est, cùm, ut dixi, nullus Romæ adesset qui accusationem urgeret. Eam tamen legem restitutioni adjecit, ut si quis eos accusare vellet, expurgare teneretur objecta. Et haud dubiè ea conditio continebatur in literis quas Pontifex ad Regem scripsit pro eorum restitutione.

VII. Sed iterum iidem accusati sunt anno quingentesimo septuagesimo nono. Quare Guntramnus Rex Concilium Cabilonense convocavit; in quo denuo examinata sunt vetera crimina, ea tantùm mente, ut aliqua illis propterea poenitentia imponeretur. Sed additum est crimen læsæ majestatis. Itaque ut perfidiæ suæ pœnas darent, episcopatus suis dejecti sunt, & in custodiam traditi in Ecclesia sancti Marcelli: ex qua cùm evasisent, per diversa loca vagati sunt, donec in sedibus eorum alij antistites ordinati sunt. Eorum fidem facit idem qui supra Gregorius his verbis: *Illud est additum, quòd essent rei majestatis & patriæ proditores. Qua de causa ab episcopatu distincti, in Basilicam sancti Marcelli sub custodia detruduntur. Ex qua per fugam elapsi discesserunt, per diversa vagantes, donec in civitatibus eorum alij subrogati sunt.* Vnde colligere debemus sententias in Episcopos latas à synodis mandari solitas executioni, neque necessarium prorsùs fuisse ut de illis referretur ad Summos Pontifices.

VIII. Axioma illud confirmari potest variis exemplis. Magni autem momenti est in hoc argumento causa Saffaraci Episcopi Parisiensis: qui cùm semel damnatus fuisset, causam suam in secunda synodo retractari impetravit. Illam Chilpericus Rex eam ob rem convocavit Parisiis anno dlv. & in ea depositus est Saffaracus, multorum criminum capitalium reus.

IX. Idem axioma confirmatur etiam alio exemplo valde illustri, cujus narrationem accuratè instituit Gregorius Turonensis. *Ægidius Remensis Metropolitanus læsæ majestatis accusatus est à Rege Guntramno anno quingentesimo nonagesimo. Accusa-*

Fide Iustinianum in Notitia epist. 55. 3. Joanni Carone. & Eadmerum in historia Novor.

Gregor. Tur. lib. 5. c. 47.

Gregor. Tur. lib. 5. c. 19.

L. 47. C. Theodof. de Episc. & Cler.

Gregor. Tur. lib. 5. hist. c. 20.

Item. lib. 5. c. 49.

causam
us deie-
Sardi-
epistolæ
relaten-
ro adju-
num ve-
justitiæ
vynimo-
ma ve-
tem fe-
aposto-
vi exa-
miani-
rum ne-
eretur
semco-
ignora-
tos illa
qui sen-
ppella-
debere
praxim
synodi
Ebre-
ntem,
entem.
iciduo,
re ad-
farum
ex sy-
anno
chibus
id est,
scopus
ati ef-
con-
llandi
edite-
rius
rem
fertis
sis:
ur-
vens
per-
ex-
di-
in
mod
vil-
ziat
on-
co-
ro-
na-
ia-

tionis peragenda cura à Principe delegata est Ennodio, qui Dux olim fuerat. Rex Episcopos regni sui evocat apud urbem Metensem; ubi reus convictus, crimen suum confessus est, aiens se reum mortis esse. At ille confusus ait: *Ad sententiam dandam super culpabilem ne moremini. Nam ego novi me ob crimen majestatis reum esse mortis.* Iudicio itaque synodi depositus fuit. Cum autem Episcopi vitæ gratiam illi fieri obtinuissent à Rege, in exilium pulsus est apud Argentoratum; Romulus verò in ejus locum substitutus est. *Episcopi --- obtenta vita, ipsum ab ordine sacerdotali, lectis canonum sanctionibus, removerunt. Qui statim ad Argentoratensem urbem, quam nunc Strataburgum vocant, deductus, exilio condemnatus est. In cujus locum Romulus, filius Lupi Ducis, Episcopus subrogatus est.* Ceterum ea depositio eò majoris momenti est quòd adversus Episcopum Metropolitanum decreta est; cui Rex dar iudices non secus ac simplici Episcopo, tamen si cognitio causarum Metropolitanorum pertinere posset ad Summum Pontificem. Tum etiam sententia executioni mandatur, nulla prorsus facta relatione ad apostolicam sedem.

X. Anno dein sexcentesimo tertio, ut narrat Fredegarius in Chronico, Desiderius Metropolitanus Viennensis, pridem Regina Brunichildi invisus, in synodo Cabilonensi depositus fuit, & in quandam insulam projectus. Domnolus verò in ejus locum substitutus est, tamen si nulla super hoc apostolicæ sedis rescripta emanassent. *Anno octavo regni Theodorici, inquit Fredegarius, synodus Cabillono colligitur. Desiderium Episcopum Viennensem deiciunt; & insigante Aridio Lugdunensi Episcopo & Brunichilde, subrogatus est loco ipsius sacerdotali officio Domnolus. Desiderius verò in insulam quandam exilio detuditur.*

XI. Bella domestica quæ Gallias commoverunt sub Theodorico Rege & Ebroino Majore domus regie nonnullos quoque Episcopos in partes traxerunt, reos ob hoc læsa majestatis. Itaque cum Rex & Ebroinus synodum alicubi convocassent, plures Episcopi in ea dejecti sunt, ac præsertim Dido, qui dein capite plexus est; alij verò in exilium tantum pulsati sunt jussu Principis. Cum verò in partes quoque transgressus fuisset Leodegarius Episcopus Augustodunensis, dimissus non fuit ad iudicium synodi; sed Comiti palatino traditus, ejus jussu capitis pœnam subiit. Vetus auctor vitæ sancti Leodegarij, qui hæc omnia edidit, acerbè invehitur in eos qui sanctum hunc virum iniquo iudicio morte damna-

runt; sed tamen nullam querelam movere adversus pœnam Didoni alitve Episcopis irrogatam. *Theodoricus Rex, inquit, & Ebroinus, synodum in quadam villa regia convocantes, multam Episcoporum turbam adesse fecerunt; ibique inter ceteros Didonem --- condemnatum ab ipsa synodo, calvaria accepta in capite expulsam segregant à sancta congregatione. Deinde exilio condemnatus; mortisque secuta, pœna capitis exolvit. Alij porro Episcopi tunc à Rege per Ebroinum in ipsa synodo panam similem sortiti, perpetuo exilio sunt deportati.*

XII. Recurrit nunc Gregorij magni prudentia ut se delicatis Gallorum ingeniis accommodaret, interim verò sedis apostolicæ dignitatem retineret, quam prudentiam etiam adhibuerat quoad Africanos. Visum itaque expedire ut Virgilio Arelateni Episcopo vicariatam sedis apostolicæ tribueret, edicto, ut causas fidei aut Episcoporum judicaret, congregatis duodecim Episcopis; ea tamen adjuncta conditione, ut si causa quæpiam difficilis incidere in provincia definiri non posset, ea ad sedem apostolicam referretur. *Si qua verò, inquit, inquisitio de fide vel fortasse aliarum rerum inter Episcopos causa emerit qua discerni difficilius possit, collectis duodecim Episcopis ventiletur atque decidatur. Si autem decidi nequirent, discussa veritate ad nostrum iudicium referatur.* Attamen licet Episcopi Arelatenes vicariatam apostolicæ sedis accepissent ab hinc annis centum & viginti cum auctoritate convocandorum Conciliorum, certum est eos nullam synodum congregasse, si synodos provincie Arelatenis excipias. Contra, Regum illæ jussu convocatae fuerunt; & iudicia in illis lata sunt adversus Episcopos, nulla mentione facta Episcopi Arelatenis, ut plurimum absentis à Concilio.

XIII. Testatum fecerat Gregorius velle se ut Episcoporum & aliorum Clericorum Africanorum causæ in synodis provincialibus definiantur, delegatione in eam rem data uni ex Episcopis Africanis. Haud ab simili consilio vicariatam suam concessit Episcopo Arelateni, præcipiens item ut causas Episcoporum ac aliorum Clericorum Gallicanorum in provinciis terminentur. Sed aperta rursus in eam rem sunt verba ejus ad Reginam Brunichildem scribentis. Neque enim aliud ad commendandam sedis apostolicæ dignitatem exigit quam ut Regina approbet mitti in Galliam Legatum; quò habita synodo adversus Episcopos impudicitia reos, pœna in eos decerneretur. Satisfieri itaque censebat auctoritati suæ si in synodo adesse sineretur Legatus à Romana sede directus; adeoque non cogita-

bat